МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства
та акторської майстерності
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2025 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно»
Декан факультету
доц. Мирослава ЦИГАНИК
_____

СИЛАБУС / SYLABUS

з навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ТЕАТРАЛЬНОГО КОСТЮМА»,
що викладається в межах
ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
Спеціальності В6 Перформативні мистецтва
Спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво

Львів – 2025 р.

Назва навчальної дисципліни	Історія театрального костюма
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» В6 Перформативні мистецтва В6.01 Сценічне мистецтво ОПП Акторське мистецтво драматичного театру і кіно
Викладачі дисципліни	Руденко-Краєвська Наталія Владиславівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри театрознавства та акторської майстерності
Контактна інформація викладачів	rudenko.kraevska@lnu.edu.ua
Консультації по дисципліні відбуваються	Щотижня (вул. Валова, 18, ауд. 26) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати у створену вайбер групу
Сторінка дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/istoriia-teatral-noho-kostiuma
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Історія театрального костюма» є вибірковою дисципліною зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво, ОПП Акторське мистецтво драматичного театру та кіно для першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти денної форми навчання, яка викладається в обсязі 90 годин, 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) на IV курсі, у 8 семестрі.
Семестровий (підсумковий) контроль	Залік вкінці семестру
Коротка анотація дисципліни	Дана дисципліна ознайомлює студентів із конструктивними та художніми особливостями та основними напрямками розвитку мистецтва театрального костюма. Окремо зосереджується увага на історичному розвитку мистецтва костюма, як невід'ємної складової сценографічного образу.
Мета та цілі дисципліни	*Мета дисципліни* – формування цілісної творчої особистості шляхом поглиблення знань в галузі історії та теорії театрального костюма, як невід'ємної частини візуального образу вистави. *Цілі дисципліни* – - з'ясувати природу виникнення мистецтва костюма. - простежити розвиток мистецтва театрального костюма відповідно загальної історії та історії мистецтва; - зрозуміти тенденції розвитку сучасного театрального костюма; - усвідомити роль театрального костюма, в сценографічних системах різних епох; - орієнтуватися в різних моделях візуального продукту в театрі; - визначити роль художника у створенні образів персонажів в різні періоди розвитку театру.
Ключові слова	Театральний костюм, ігровий еклектизм, сценографічний персонаж, принцип історизму.
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем

Тривалість дисципліни	один семестр
Обсяг дисципліни	28 годин аудиторних занять. З них 14 годин лекцій, 14 годин практичних занять та 62 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після вивчення навчальної дисципліни «Історія театрального костюма» **здобувачі вищої освіти повинні** **а) знати:** – основні етапи розвитку мистецтва сценографії та театрального костюма; – головні факти та події в царині мистецтва сценографії; – мистецтвознавчу термінологію, поняття та категорії; – витоки та взаємовпливи історичних процесів на сучасність. **б) вміти:** – вільно орієнтуватися у надбанні мистецтва сценографії; – фахово аналізувати створені образи театральних персонажів; – класифікувати, основні та допоміжні засоби виразності візуального образу персонажу, та визначати його роль у загальному візуальному образі вистави; – орієнтуватися у визначенні функцій театрального костюма та способах його створення; – відповідально застосовувати отримані знання у практичних роботах з урахуванням фундаментальних понять академічної свободи та академічної доброчесності. – оперувати мистецтвознавчою термінологією, поняттями та категоріями, що є потрібними для розуміння та аналізу сучасного мистецького життя. – співвідносити сучасні мистецькі події з історичними, узагальнювати, робити висновки щодо цих подій; – аналізувати витоки та взаємовпливи історичних процесів на сучасність.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Аналітичні навички: вивчення концептуальних засад мистецтва театрального костюма дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. Навички критичного мислення: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення. Комунікаційні навички: вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших
Теми	Тема 1. Театральний костюм, як складова візуального образу вистави; Тема 2. Шляхи створення театрального костюма; Тема 3. Ігровий театральний костюм; Тема 4. Принцип ігрового еклектизму; Тема 5. Театральний костюм, як реконструкція епохи; Тема 6. Театральний костюм – сценографічний персонаж; Тема 7. Сучасні тенденції мистецтва театрального костюма; Тема 8. Класифікація сценічного костюма за образотворчими характеристиками; Тема 9. Класифікація сценічного костюма в контексті сучасних практик; Тема 10. Сценічний костюм створений шляхом стилізації; Тема 11. Сценічний костюм на основі національного строю; Тема 12. Костюми античного світу;

	Тема 13. Костюми середньовіччя; Тема 14. Костюм епохи Ренесансу; Тема 15. Костюм XVII – XIX ст. Тема 16. Костюм XX ст.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату мистецтвознавства та театрознавства.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання дисципліни	Презентація, лекції, дискусія, аналіз образів театральних костюмів.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтранет.
Література для вивчення дисципліни	Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих. Основна література. 1. Основи сценографії. Частина друга. Функції сценографії. Посібник / Н. Руденко-Краєвська – ЛНАМ, Львів, 2022. 2. Основи сценографії. Частина третя. Театральна мова. Посібник / Н. Руденко-Краєвська – ЛНАМ, Львів, 2024. Додаткова література: 1. Абрамова О. Створення сценічного костюма для дитячого хореографічного колективу Збірник матеріалів Міжнародної науково–практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», м. Київ, 20 квітня 2018 року. К.: КНУТД, 2018. — у 2 томах. Том 1. — 430 с. — С. 288–291. 2. Антонович Д. Триста років українського театру 1619–1919 Прага : Український громадський видавничий фонд, 1925. — 273 с. 3. Владимирова Н. Західноєвропейський театр у динаміці культуротворчого процесу межі XIX–XX ст. Київ : Щек, 2008. — 295 с. 4. Городецька О. Український національний костюм. Український костюм як частина сценічного образу. Київ : Палац дітей та юнацтва Печерського району м. Києва, 2022. — 34 с. 5. Дмитренко А. Український театральний костюм початку XX ст.: історіографія проблеми. Народознавчі зошити. 2015. № 5. С. 1153–1162. 6. Доброєр Н., Баторій А. Театральний костюм і національна ідентичність: лінії перетину Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Науковий збірник. Розділ ІІ. Проблеми і суперечності сучасного культурного процесу. — Рівне : РДГУ. — 2018. — С. 109–115. 7. Клековкін О. THEATRICA : Лексикон Ін–т проблем сучас. мистецтва НАМ України. — К.: Фенікс, 2012. — 800 с. 8. Корабльова Н. Багатомірність рольової реальності: ролі і маски — лик і личина. Харків : ХНУ, 2000. — 288 с. 9. Корнієнко Н. Запрошення до хаосу. Театр (художня культура) і синергетика. Спроба нелінійності. Київ : НЦТМ ім. Леся Курбаса, 2008. — 246 с. 10. Лагутенко О. Найризикованіші експерименти у пошуку нової

<table>
<tr><td></td><td>образності. Український театральний костюм XX–XXI століть. Ескізи : Львів ; Київ ; Харків : ГО «Галерея сценографії» ; Музей театрального, музичного та кіномистецтва України ; Видавець Олександр Савчук, 2021. — 128 с.
11. Несен І. Сценічний костюм: еволюція змістів у XIX ст. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. 2021. № 1. С. 53–57.
12. Паві П. Словник театру. Львів : ВЦ ЛНУ ім. І. Франка, 2006. — 640 с.
13. Пігель Ю. Сценічний костюм львівських театрів кінця XX— початку XXI століття. Художні особливості, пошуки образності. Львів : Аз–Арт, 2009. — 180 с.
14. Стамеров К. Нариси з історії костюмів. Частина І. Київ : Мистецтво, 1978. — 243 с.
15. Шандренко О., Сімонія К. Сценічний костюм в сучасних мистецьких практиках. Деміург. 2018. Випуск 1. с. 73 – 79;
16. Monks A. The actor in costume. Palgrave macmillan, 2010. 158 p.</td></tr>
<tr><td>Завдання та критерії оцінювання.</td><td>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються наступним чином:
Поточна успішність:
• практичні заняття – 42 бали семестрової оцінки.
• письмові завдання/ есе – 15 балів семестрової оцінки.
• доповідь-презентація – 15 балів семестрової оцінки.
• самостійна робота здобувачів – 8 балів семестрової оцінки.
Підсумкове тестування: 20 балів семестрової оцінки.
Підсумкова максимальна кількість балів 100.

Тема есе: Проаналізувати сценічні костюми однієї з вистав львівських театрів (на вибір студента).
Розмір есе від 2 до 4 сторінок. Есе передбачає на базі вивченого матеріалу розглянути власне бачення на тему. Опрацювати рекомендовану літературу до кожної теми. Доповідь презентація: закріплення усього комплексу базових теоретичних знань, які подавалися упродовж курсу. Дає можливість застосувати набуті теоретичні та практичні знання при індивідуальному розгляді актуальних проблем. Тривалість доповіді до 10 хв. Обидва завдання вимагають від автора доброї орієнтації в теорії та історії сценографії та театрального костюма заданої доби, розуміння механіки взаємовпливів історичних та мистецьких процесів, їхніх основних чинників. Упродовж семестру ви повинні опрацювати рекомендовану літературу, брати активну участь в обговоренні презентацій колег.
Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу).

<table>
<tr><td colspan="2">Види робіт.
Критерії оцінювання знань студентів</td></tr>
<tr><td>1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях</td><td>Максимальна кількість балів</td></tr>
<tr><td>14 занять (3*14) = 42 бали (максимально)</td><td>3 бали</td></tr>
<tr><td>Студенти в повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладають під час усних виступів та письмових відповідей,</td><td>3</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

	глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов‘язкову та додаткову літературу. Правильно вирішують усі тестові завдання.	
	Студенти в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішують половину тестових завдань.	**1-2**
	2. Самостійна робота студентів	
	Критерії оцінювання	
	Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (наприклад тестуванні), до самостійної роботи здобувачів відноситься їхнє відвідування наукових конференцій чи публічних подій, лекцій, воркшопів, пов’язаних із темами дисципліни.	**8**
	3. Письмові завдання/есе. **4. Доповідь-презентація**	
	Критерії оцінювання	**15 балів**
	робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками, чіткою аргументацією гіпотез чи припущень, коректна щодо викладених фактів, написана грамотно та має чітку структуру відповідно до обраного жанру, коректне посилання на джерела та грамотно оформлено бібліографічний опис джерел та літератури.	**13-15**
	Робота захищена, але виконана з порушенням термінів або має певні описки чи граматичні помилки, або брак чіткої структури роботи, або брак аргументації гіпотез та висновків.	**10-12**
	Робота захищена, але виконана з порушенням термінів та має певні описки чи граматичні помилки, або брак чіткої структури роботи, або брак аргументації гіпотез та висновків (вказані критерії порушені частіше та глибше).	**7-9**
	Робота захищена, але виконана з порушенням термінів та має певні описки чи граматичні помилки, брак чіткої структури роботи та брак аргументації гіпотез та висновків, фактологічні помилки, некоректне посилання на джерела.	**4-6**
	Робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів та є порушення у всіх пунктах вимог.	**1-3**
	Робота не виконана.	**0**
	5. Підсумкове тестування	
	Критерії оцінювання	**20 балів**
	Модульний контроль – це тестові завдання із вибором відповіді.	
	Завдання із вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється	**20**

	1 *бал. (максимально 20 × 1 = 20 балів).*	

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні зайняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточних практичних заняттях, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студентів під час практичного заняття; не толерується списування та плагіат та невчасне виконання поставленого завдання. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Модульний контроль проходить у формі тестування у системі Moodle.

Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахуванням викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.
Позааудиторні заняття	Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів